

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 303/2012-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 20. júna 2012 predbežne prerokoval sťažnosť Ľ. B., N., zastúpeného advokátom JUDr. V. F., Advokátska kancelária, N., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7 Cdo 163/2011 z 22. februára 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ľ. B. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 29. mája 2012 doručená sťažnosť Ľ. B., N. M. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 7 Cdo 163/2011 z 22. februára 2012.

Zo sťažnosti vyplýva, že najvyšší súd napádaným uznesením sp. zn. 7 Cdo 163/2011 z 22. februára 2012 odmietol dovolanie sťažovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 3 Co 138/2011 zo 14. apríla 2011 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 11 C 49/03 z 27. septembra 2010 z dôvodu, že dovolanie smerovalo proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nebolo prípustné. Označeným rozsudkom krajský súd potvrdil rozsudok okresného súdu o zamietnutí žaloby sťažovateľa, ktorou sa domáhal od žalovanej zaplataenia poistného plnenia.

Sťažovateľ svoju sťažnosť proti uzneseniu najvyššieho súdu sp. zn. 7 Cdo 163/2011 z 22. februára 2012 odôvodnil takto:

„Za porušenie môjho základného práva považujem to, že Najvyšší súd SR interpretoval ustanovenie § 238 O. s. p., konkrétne ods. 1 veľmi striktné, v rozpore s podstatou a účelom inštitútu dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku. Podľa môjho názoru je potrebné tento inštitút vykladať a aplikovať extenzívne a prípustnosť dovolania aplikovať nielen na rozsudky odvolacieho súdu, ktorými bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa, ale aj na tie rozsudky odvolacieho súdu, ktorými bol zrušený rozsudok súdu prvého stupňa s tým, že vec bola vrátená súdu prvého stupňa na nové konanie a rozhodnutie so záväzným právnym názorom a stanovením ďalšieho postupu pre súd prvého stupňa. Je evidentné, že jedným a aj druhým postupom je vec závislá iba od právneho názoru a posúdenia súdom druhého stupňa, či už na základe záväzného názoru v zmysle ktorého musí prvostupňový súd rozhodnúť, alebo na základe zmeny rozhodnutia rovno na súde druhého stupňa. Výsledkom oboch postupov je rozhodnutie vo veci podľa predstáv a názoru druhostupňového súdu, čím sú oba postupy v tomto smere rovnocenné, nemôže to zakladať nerovnocennú možnosť domáhania sa svojich práv pre účastníka konania formou mimoriadneho opravného prostriedku v dovolacom konaní.“

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ žiada, aby ústavný súd po prijatí jeho sťažnosti na ďalšie konanie takto rozhodol:

„1. Základné právo L. B., N. M., upravené v čl. 46 ods. 1 ústavy Slovenskej republiky postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Cdo 163/2011 porušené bolo.

2. Rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 7 Cdo 163/2011 z 22.02.2012 zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie.

3. Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky prikazuje, aby vo veci konal.

4. L. B., N. M. sa priznáva finančné zadostučinenie 1.000,- € (slovom tisíc euro), ktoré mu je Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný vyplatiť do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

5. L. B., N. M. sa priznávajú trovy konania a právneho zastúpenia.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom konania ústavného súdu je posúdenie, či uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 7 Cdo 163/2011 z 22. februára 2012 došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy, k porušeniu ktorého malo podľa sťažovateľa dôjsť nesprávnou aplikáciou ustanovenia § 238 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) najvyšším súdom na otázku posúdenia prípustnosti dovolania sťažovateľa proti potvrdzujúcemu rozsudku krajského súdu.

Ústavný súd vzhľadom na svoju doterajšiu judikatúru považuje za potrebné v prvom rade pripomenúť, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00).

Najvyšší súd svoje rozhodnutie v sťažnosťou napádanej časti odôvodnil takto:

„Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. V zmysle § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru odvolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo

výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3,4.

Nakoľko je v prejednávanej veci dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa (pričom odvolací súd vo svojom výroku prípustnosť dovolania nevyslovil), a nejde o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p., a v tejto veci nebolo dovolacím súdom vydané predchádzajúce rozhodnutie, je nepochybné, že prípustnosť dovolania žalobcu z ustanovenia § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. vyvodiť nemožno.

So zreteľom na ustanovenie § 242 ods. 1 druhá veta O.s.p., ktoré ukladá dovolaciemu súdu povinnosť skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., dovolací súd sa neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa komplexne zaoberal otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p., teda či v danej veci nešlo o prípad nedostatku právomoci súdu, spôsobilosti byť účastníkom konania, riadneho zastúpenia procesné nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad absencie návrhu na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a rozhodovania vylúčeným sudcom, či konania súdom nesprávne obsadeným. Vady uvedené v § 237 O.s.p. dovolateľ nenamietal a v dovolacom konaní ani nevyšli najavo.“

Podľa § 238 ods. 1 OSP dovolanie je tiež prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej.

Podľa tvrdení sťažovateľa podľa § 238 ods. 1 OSP by malo byť dovolanie prípustné nielen proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok prvostupňového súdu (t. j. v prípade, keď odvolací súd rozhodol odlišne od prvostupňového rozhodnutia), ale malo by byť prípustné aj proti rozhodnutiam odvolacieho súdu, ktorým bolo

prvostupňové rozhodnutie zrušené a vec bola vrátená prvostupňovému súdu na nové konanie so záväzným právnym názorom odvolacieho súdu.

Podľa zistenia ústavného súdu uvedená argumentácia sťažovateľa týkajúca sa ním tvrdenej nesprávnej aplikácie ustanovenia § 238 ods. 1 OSP najvyšším súdom vôbec nekorešponduje s prípadom sťažovateľa, pretože v danom prípade jeho dovolanie nesmerovalo ani proti zmeňujúcemu, ani proti zrušujúcemu rozsudku krajského súdu, práve naopak, v danom prípade sťažovateľ dovolaním napádal rozsudok krajského súdu sp. zn. 3 Co 138/2011 zo 14. apríla 2011, ktorým bol v celom rozsahu „potvrdený“ rozsudok okresného súdu sp. zn. 11 C 49/03 z 27. septembra 2010.

Vzhľadom na uvedené, ako aj vzhľadom na skutočnosť, že ústavný súd preskúmaním napadnutého uznesenia najvyššieho súdu nezistil, že by najvyšším súdom podaný výklad aplikovaných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku o otázke prípustnosti dovolania vykazoval znaky arbitrárnosti, resp. že by bol popretím ich podstaty a zmyslu, ústavný súd sťažnosť sťažovateľa už po jej predbežnom prerokovaní ako zjavne neopodstatnenú odmietol (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá ako celok a rozhodnutie o zrušení napadnutého rozhodnutia, ako aj rozhodnutie o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia a úhrady trov konania je viazané na vyslovenie porušenia základného práva

alebo slobody sťažovateľa (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy), ústavný súd o týchto častiach sťažnosti už nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. júna 2012